

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-277/10

**Martin Luksan
proti
Petrusu van der Letu**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Handelsgericht Wien)

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Približevanje zakonodaj — Intelektualna lastnina — Avtorska pravica in sorodne pravice — Direktive 93/83/EGS, 2001/29/ES, 2006/115/ES in 2006/116/ES — Pogodbena delitev pravic izkoriščanja kinematografskega dela med glavnim režiserjem in producentom dela — Nacionalna ureditev, v skladu s katero ima po samem zakonu vse te pravice izključno producent filma — Možnost odstopanja od tega pravila z dogovorom med strankama — Posledična pravica do nadomestila“

Povzetek sodbe

- Mednarodni sporazumi — Sporazumi držav članic — Sporazumi pred pristopom države članice k Uniji — Sporazum, na podlagi katerega država članica lahko sprejme ukrep, ki je v nasprotju s pravom Unije — Obveznost države članice, da ne sprejme takega ukrepa — Nezdržljivost zaradi razvoja prava Unije — Nemožnost države članice, da se sklicuje na ta sporazum, da bi se izognila obveznostim, nastalim na podlagi tega razvoja*
(člen 351 PDEU)
- Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Pravice izkoriščanja kinematografskega dela — Pravice, ki po samem pravu pripadajo glavnemu režiserju dela (direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29, člena 2 in 3, 2006/115, člena 2 in 3, in 2006/116, člen 2; Direktiva Sveta 93/83, člena 1 in 2)*
- Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Pravice izkoriščanja kinematografskega dela — Možnost držav članic, da določijo zakonsko domnevo o prenosu teh pravic na producenta dela — Zahteva — Izpodbojna domneva*
(direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29 in 2006/115, člen 3(4) in (5))
- Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Pravice izkoriščanja kinematografskega dela — Pravice, ki po samem pravu pripadajo glavnemu režiserju dela*
(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29, člen 5(2)(b))

5. *Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Pravice izkoriščanja kinematografskega dela — Pravica do pravičnega nadomestila iz naslova izjeme privatnega razmnoževanja — Nemožnost držav članic, da določijo zakonsko domnevo o prenosu te pravice na producenta dela*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29, člen 5(2)(b))

1. Namen določbe člena 351, prvi odstavek, PDEU je v skladu z načeli mednarodnega prava pojasniti, da uporaba Pogodbe ne vpliva na zavezo zadevne države članice, da bo spoštovala pravice tretjih držav, ki izhajajo iz sporazuma, sklenjenega pred njenim pristopom, in da bo izpolnila svoje ustrezne obveznosti. Vendar če na podlagi takega sporazuma država članica lahko sprejme ukrep, ki je v nasprotju s pravom Unije, ni pa tega dolžna storiti, država članica takega ukrepa ne sme sprejeti. To sodno prakso je treba *mutatis mutandis* uporabiti, tudi če je zaradi razvoja prava Unije zakonodajni ukrep, ki ga je država članica sprejela v skladu z možnostjo na podlagi predhodnega mednarodnega sporazuma, v nasprotju s tem pravom. V takem položaju se zadevna država članica ne more sklicevati na ta sporazum, da bi se izognila izpolnitvi poznejših obveznosti, nastalih na podlagi prava Unije.

(Glej točke od 61 do 63.)

2. Določbe členov 1 in 2 Direktive 93/83 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo ter člena 2 in 3 Direktive 2001/29 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi v povezavi s členoma 2 in 3 Direktive 2006/115 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine in s členom 2 Direktive 2006/116 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic je treba razlagati tako, da pravice izkoriščanja kinematografskega dela, kot so te v postopku v glavni stvari (pravica reproduciranja, pravica radiodifuznega oddajanja po satelitu in druge pravice priobčitve javnosti v obliki dajanja na voljo javnosti), po samem pravu neposredno in originarno pripadajo glavnemu režiserju. Zato je treba te določbe razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonodaji, v kateri so zadevne pravice izkoriščanja po samem zakonu in izključno podeljene producentu zadevnega dela.

V zvezi s tem člena 2 Direktive 93/83 ter členov 2 in 3 Direktive 2001/29 ob upoštevanju člena 1(4) Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino ni mogoče razlagati tako, da država članica v nacionalni zakonodaji na podlagi člena 14bis Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del ob sklicevanju na možnost, ki ji jo podeljuje ta člen konvencije, glavnemu režiserju morda ne bi priznala pravic izkoriščanja kinematografskega dela, ker taka razlaga, najprej, ne bi spoštovala pristojnosti Unije na tem področju, dalje, ne bi bila v skladu s ciljem, ki mu sledi Direktiva 2001/29, in nazadnje, ne bi bila skladna z zahtevami, ki izhajajo iz člena 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki zagotavlja varstvo intelektualne lastnine.

(Glej točki 71 in 72 ter točko 1 izreka.)

3. Pravo Unije je treba razlagati tako, da državam članicam daje možnost, da določijo domnevo o prenosu pravic izkoriščanja kinematografskega dela (pravica radiodifuznega oddajanja po satelitu, pravica reproduciranja in druge pravice priobčitve javnosti v obliki dajanja na voljo javnosti) na producenta kinematografskega dela, če taka domneva ni neizpodbojna, tako da zaradi nje glavni režiser zadevnega dela glede tega ne bi mogel skleniti drugačnega dogovora.

(Glej točko 87 in točko 2 izreka.)

4. Pravo Unije je treba razlagati tako, da ima glavni režiser kot avtor kinematografskega dela po samem pravu neposredno in originarno pravico do pravičnega nadomestila iz naslova izjeme „privatnega razmnoževanja“, ki je določeno v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi.

(Glej točko 95 in točko 3 izreka.)

5. Pravo Unije je treba razlagati tako, da državam članicam ne daje možnosti, da določijo domnevo prenosa pravice do pravičnega nadomestila, ki pripada glavnemu režiserju kinematografskega dela, na producenta zadevnega dela, ne glede na to, ali je ta domneva neizpodbojna ali pa je od nje mogoče odstopiti.

Določbe člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi, če naj bi ohranile polni učinek, namreč državi članici, ki je v nacionalnem pravu uvedla izjemo privatnega razmnoževanja, nalagajo obveznost rezultata, tako da mora ta država v okviru svojih pristojnosti zagotoviti učinkovito pobiranje pravičnega nadomestila, katerega namen je imetnikom pravic nadomestiti škodo, ki so jo utrpeli. To, da se državam članicam naloži taka obveznost rezultata, da se pobere pravično nadomestilo v korist imetnikov pravic, je nemogoče konceptualno uskladiti z možnostjo takega imetnika, da se temu pravičnemu nadomestilu odpove, še manj pa z možnostjo držav članic, da določijo tako domnevo o prenosu.

(Glej točke 106, 108 in 109 ter točko 4 izreka.)